

สัญญาซื้อขายสินค้าเปลี่ยน*

ลักษณะของสัญญา

ข้อ ๑. สัญญาซื้อขายสินค้าเปลี่ยนคือสัญญาซึ่งผู้ให้ยืมโอนกรรมสิทธิ์ชนิดใช้ไปสิ้นไปเป็นปริมาณที่แน่นอนให้แก่ผู้ยืม และผู้ยืมตกลงว่าจะคืนทรัพย์สินเป็นประเภท ชนิดและปริมาณเดียวกันให้แทนทรัพย์สินซึ่งให้ยืมนั้น (มาตรา ๖๕๐) จะเห็นได้ว่าสัญญาซื้อขายสินค้าเปลี่ยนแตกต่างจากสัญญาซื้อขายครุรูปตรงที่ทรัพย์สินที่ให้ยืมมีลักษณะที่เมื่อได้ทรัพย์สินนั้นไปแล้ว ทรัพย์สินนั้นย่อมหมดไป เช่น ข้าวสาร, ไม้ และที่สำคัญกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ให้ยืมย่อมโอนไปยังผู้ยืมตั้งแต่ได้ทำสัญญา

ข้อ ๒. ต้องมีการส่งมอบทรัพย์สินที่ให้ยืม มิฉะนั้นสัญญาจะไม่บริบูรณ์

ข้อ ๓. ค่าธรรมเนียมในการทำสัญญา ค่าส่งมอบและส่งคืนทรัพย์สินที่ผู้ยืมเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย (มาตรา ๖๕๑)

ข้อ ๔. ถ้าในสัญญาไม่ได้กำหนดเวลาให้คืนทรัพย์สินที่ยืมนั้น ผู้ให้ยืมจะบอกกล่าวให้ผู้ยืมคืนทรัพย์สินที่ให้ยืมนั้นภายในเวลาอันสมควรซึ่งกำหนดไว้ในคำบอกกล่าวนั้นก็ได้ (มาตรา ๖๕๒)

ข้อพึงระมัดระวัง

ข้อ ๑. จะเห็นได้ว่าสัญญาซื้อขายสินค้าเปลี่ยนจะไม่มีกำหนดเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ยืม ในการใช้สอยทรัพย์สินที่ยืมรวมทั้งการสงวนรักษาต่าง ๆ เนื่องจากกรรมสิทธิ์ได้โอนไปยังผู้ยืมแล้ว ดังนั้น ผู้ยืมย่อมสามารถใช้สอยทรัพย์สินนั้นอย่างเจ้าของกรรมสิทธิ์ เพียงแต่กำหนดหน้าที่ของผู้ยืมในการส่งคืนทรัพย์สินที่ให้ยืมเป็นประเภท ชนิดและปริมาณเดียวกันกับที่ให้ยืมเท่านั้น

ข้อ ๒. คู่สัญญาอาจจะตกลงกันกำหนดค่าตอบแทนในการยืมทรัพย์สินนั้นไว้ในสัญญาด้วยก็ได้

ข้อ ๓. ตามกฎหมายมิได้กำหนดอายุความในการฟ้องร้องเพื่อรับผิดชอบตามสัญญาซื้อขายสินค้าเปลี่ยนไว้โดยเฉพาะ ดังนั้นคู่สัญญาจึงสามารถฟ้องร้องให้รับผิดชอบตามสัญญาได้ภายในกำหนดอายุความสิบปีตามหลักทั่วไป

* จัดทำโดยนายชยงยุทธ ภูประดับกฤต นิตินกร ๔ นางสาวพงษ์พิลลัช วรณราช นิตินกร ๓ และนางสาวอรดา เชนันวโรดม นิตินกร ๓ ศูนย์ข้อมูลกฎหมายกลาง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา